

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

EKOLOGINĖS PERTVARKOS
IR DEMOGRAFINIŲ IŠŠŪKIŲ
MINISTERIJA

14735 2023 m. birželio 9 d. Įsakymas TED/646/2023, kuriuo nustatomi kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kada mechanškai apdorojamos termoplastiko atliekos, skirtos plastikinių gaminių gamybai, nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai

I

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančia kai kurias direktyvas (toliau – Atliekų pagrindų direktyva) buvo įtraukta į Ispanijos teisę 2011 m. liepos 28 d. Įstatymu Nr. 22/2011 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio. Teisės aktais nustatomi tam tikri reikalavimai, kurie turi būti įvykdyti, kad tam tikros rūšies atliekos po panaudojimo nebebūtų laikomos atliekomis.

Keturi reikalavimai, kuriuos reikia įvykdyti norint pakeisti šį teisinį statusą ir kurie buvo įtraukti į Atliekų pagrindų direktyvos 6 straipsnį ir 2011 m. liepos 28 d. Įstatymą Nr. 22/2011, buvo tokie: gauta medžiaga ar objektas turi būti naudojami konkrečioms tikslams; turi būti šios medžiagos ar objekto rinka arba paklausa; gauta medžiaga ar objektas turi atitikti konkrečioms tikslams keliamus techninius reikalavimus, galiojančius gaminiams taikomus teisės aktus ir standartus; galiausiai gautos medžiagos ar objekto naudojimas negali turėti neigiamo poveikio aplinkai ar sveikatai.

Vėliau Atliekų pagrindų direktyvos su pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, 6 straipsniu buvo iš dalies pakeista Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų. Naujoje šio straipsnio redakcijoje numatyta keletas atnaujinimų. Pirma, nors jame išlaikomi keturi pirmiau išvardyti reikalavimai, kad tam tikros rūšies atliekos nebebūtų laikomos atliekomis, joje išsamiai aprašomas pirmasis reikalavimas, nes nuo šiol susidariusi medžiaga ar objektas visais atvejais turi būti naudojami konkrečioms tikslams. Antra, jame numatyta galimybė „nebelaikymo atliekomis“ statusą taikyti Europos Sąjungos lygmeniu, valstybių narių lygmeniu arba kiekvienu konkrečiu atveju.

Pirmuoju atveju Europos Komisija gali įvertinti poreikį nustatyti šiuos kriterijus tam tikriems atliekų srautams, priimdama įgyvendinimo aktus visos Europos Sąjungos lygmeniu. Antruoju atveju, jei kriterijai nebuvo nustatyti Bendrijos lygmeniu, juos turi nustatyti valstybės narės tam tikrų rūšių atliekoms. Abiem atvejais atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai, reglamentuojami direktyvoje ir taikomi atliekoms, kurias leidžiama naudoti kaip medžiagas naudojimo operacijai; leistinos apdorojimo procedūros ir metodai; kokybės kriterijai, kurių turi būti laikomasi atliekų nebelaikant atliekomis po naudojimo operacijos, laikantis taikomų produktų standartų, įskaitant, jei reikia, teršalų ribines vertes; valdymo sistemos, kuriomis įrodoma atitiktis nustatytiems kriterijams, ypač kokybės kontrolei ir savikontrolei, ir, kai tinkama, akreditavimui; ir galiausiai atitikties deklaracijos pristatymas.

Trečiuoju atveju, vadinamoju konkrečiu atveju, kai nei Europos Sąjungos, nei nacionaliniu lygmenimis nėra nustatytų kriterijų, būtent valstybės narės gali kiekvienu atveju atskirai nuspręsti dėl tam tikrų atliekų srautų. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/851 nustatyta, kad kiekvienu atveju prireikus pateikiami tie patys reikalavimai, kokie nustatyti dviem pirmiau aprašytoms galimybėms. Be to, šiuo pastaruoju atveju taip pat bus atsižvelgiama į ribines teršalų vertes ir bet kokią neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.

2022 m. balandžio 8 d. Įstatymu Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851 perkeliama į Ispanijos teisę. Įstatymo 5 straipsnyje nustatyta, kad ekologinės pertvarkos ir demografinių iššūkių ministras gali nustatyti konkrečius kriterijus, kuriuos turi atitikti tam tikros atliekos, kurios buvo panaudotos, įskaitant perdirbimą, kad jos nebebūtų laikomos atliekomis. Šiuo tikslu Europos Sąjungos įsteigtos Atliekų koordinavimo komisijos atliktame preliminariniame tyrime, taikomoje teismų praktikoje, atitinkamais atvejais atsižvelgiama į atsargumo ir prevencijos principus ir bet kokį su tuo susijusios medžiagos neigiamą poveikį, ir, kai būtina, į tai, ar turėtų būti įtrauktos teršalų ribinės vertės.

Pažymėtina, kad tas pats požiūris, kurio laikomasi naujojoje direktyvoje dėl pokyčių Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmeniu, yra tas, kuris buvo taikomas Ispanijoje įgyvendinant 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 5 straipsnį, priimant ministrų įsakymus dėl nebelaikymo atliekomis statuso.

Tačiau įstatymo 5 straipsnyje terminas „preparatas“ buvo įtrauktas kartu su medžiagomis ir gaminiais, gautais vykdant naudojimo operaciją, siekiant suderinti jį su produktus reglamentuojančių teisės aktų terminais, visų pirma su 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiu Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančiu Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.

2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 5 straipsnio 3 dalyje reglamentuojamos sąlygos, taikomos tais atvejais, kai Europos Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu nenustatyti konkretūs nebelaikymo atliekomis kriterijai. Kompetentingos regioninės valdžios institucijos į pagal įstatymo 33 straipsnį išduotus leidimus gali įtraukti, kad jų teritorijoje esančiame įrenginyje panaudotos atliekos nebebūtų laikomos atliekomis, kad jas būtų galima naudoti konkrečioje veikloje arba pramoniniame procese, jeigu tenkinamos šio straipsnio sąlygos.

Be to, 2022 m. balandžio 8 d. Įstatyme Nr. 7/2022 nustatytas reikalavimas, kad nauja medžiaga, kuri nebelaikoma atliekomis, visų pirma atitiktų 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus, susijusius su nebelaikymo atliekomis statusu, o vėliau – reglamentus dėl produktų ir cheminių medžiagų bei mišinių ir teisės aktus, susijusius su tam tikrų produktų prekyba.

II

Kalbant apie plastiko atliekas Europos Sąjungos lygmeniu Europos Komisija paskyrė Jungtinį tyrimų centrą (toliau – JTC), kad jis išnagrinėtų siūlomus tam tikrų plastiko ir termoplastikų atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus ir įtrauktų visą pagrindinę informaciją, būtiną siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Atliekų pagrindų direktyvos 6 straipsnyje nustatytų sąlygų. Šis tyrimas, kuris buvo paskelbtas 2014 m., buvo rengiamas kartu su valstybių narių ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais. Jame daugiausia dėmesio skirta mechaniniam apdorojimui (ne terminiams, cheminiams ar kombinuotiems procesams) ir jo VI priede pasiūlė keletą kriterijų, pagal kuriuos termoplastikams, išskyrus termoreaktyviuosius plastikus, būtų taikomas atliekų nebelaikymo atliekomis statusas. Nepaisant šio tyrimo paskelbimo, Europos Komisija dar nerengė teisėkūros iniciatyvos nustatyti šiuos kriterijus plastiko atliekų srautui Europos lygmeniu.

Vėliau, įgyvendindama pirmąjį žiedinės ekonomikos veiksmų planą, 2018 m. pradžioje Europos Komisija priėmė Europinę plastikų žiedinėje ekonomikoje strategiją, kurioje konkrečiai nagrinėjami plastiko projektavimo, gamybos ir naudojimo aspektai, taip pat atskiras surinkimas ir dabartinės galimybės tinkamai apdoroti šios rūšies atliekas. Strategijoje ne tik pateikiamas konkrečių priemonių sąrašas, bet ir pabrėžiama, kad reikia mažinti nepageidaujamą plastiko ir plastiko atliekų naudojimo poveikį visuomenei ir aplinkai, taip pat įtrauktas tikslas nuo dabar iki 2025 m. kasmet naudoti 10 mln. tonų perdirbto plastiko naujų produktų gamybai, taip skatinant plastiko atliekų perdirbimą Europos Sąjungoje.

Įgyvendinant šią strategiją buvo priimta 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo. Taip siekiama pereiti prie labiau žiedinio plastiko sektoriaus ir kovoti su plastikų keliama jūrų tarša. Ispanijoje ši direktyva į nacionalinę teisę perkelta 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymu Nr. 7/2022. Visų pirma V antraštinėje dalyje nustatytos tam tikrų plastikinių gaminių naudojimo mažinimo priemonės, o atliekų, kuriose yra šios medžiagos, atžvilgiu pabrėžiamas tinkamas jos tvarkymas.

III

Terminas „plastikas“ apima įvairias medžiagas, kurios dalijasi struktūrų, vadinamų monomerais, pasikartojimu ilgų grandinių pavidalu. Remiantis šiuo pagrindiniu vienetu, kiekvieno plastiko esminis pagrindas yra polimeras (monomerų grandinė) ir visos cheminės medžiagos, kurios naudojamos, kad suteiktų jam įvairių savybių. Priklausomai nuo šių savybių, plastikai, be kita ko, gali būti naudojami kaip izoliacija, šiluminė, konstrukcinė, apšvietimo ir apsauginė medžiaga. Dėl savo pripažinto funkcionalumo, universalumo ir kainos plastikai pritaikomi daugeliu atvejų įvairiose srityse – nuo kasdienio ir buitinio talpyklų ir pakuočių naudojimo iki naudojimo statybose, automobiliams, mašinoms, elektronikos ir žemės ūkio srityse, audiniams, baldams ir kt. Kalbant apie tūrį, pakuotėse naudojamų plastikų paklausa yra didžiausia nei kitoms reikmėms.

Būtent dėl to, kad jis pasižymi tokiomis įvairiomis savybėmis ir yra naudojamas tiek daug skirtingų paskirčių, plastikų naudojimas yra toks plačiai paplitęs, todėl plastiko atliekų kiekis yra labai svarbus, o pastaraisiais metais pastebima kiekio didėjimo tendencija. Be jų įvairovės, plastikams būdingas labai įvairus kiekvieno gaminio naudojimo laikas, kuris gali svyruoti nuo minučių tam tikruose vartojimo gaminiuose iki daugelio metų gaminiuose, naudojamuose, be kita ko, statybose ar mašinose. Šis aspektas taip pat daro didelę įtaką atliekų srautui, taip pat tam tikrų cheminių medžiagų ar mišinių buvimui kai kuriose iš jų.

Cheminių medžiagų ar mišinių plastiko atliekose klausimas neabejotinai yra labai svarbus siekiant apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą. Dėl šios priežasties neseniai buvo nustatytas vis didėjantis visuomenės poreikis spręsti problemą, susijusią su tiesiogine tarša, ir tinkamiausius šio atliekų srauto tvarkymo būdus. Šiuo atžvilgiu 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų reikalaujama, kad atliekos, kurias sudaro to reglamento IV priede išvardytos medžiagos, kurių koncentracija yra didesnė nei nustatyta tame priede arba kurios yra jomis užterštos, būtų šalinamos arba panaudojamos atliekant tam tikras apdorojimo operacijas, kuriomis užtikrinamas patvariųjų organinių teršalų turinio sunaikinimas arba negrįžtamas transformavimas, jei neįmanomas perdirbimas. Be to, taikomos nuostatos dėl šių medžiagų gamybos, pateikimo rinkai ir naudojimo gaminiuose, pagamintuose iš plastikų, kurie įgyja nebelaikymo atliekomis statusą.

Bazelio konvencijoje ir keliuose valstybėse narėse parengtos tinkamo patvariųjų organinių teršalų turinčių atliekų srautų tvarkymo gairės. 2019 m. Europos Komisija paskelbė plataus užmojo tyrimą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 IV ir V prieduose nustatytų ribų peržiūrai. Šiame tyrime pabrėžiama, kad apskritai išardymą ir mechaninį atskyrimą galima įgyvendinti kaip veiksmingą pirmąjį žingsnį siekiant sumažinti į gamybos ciklus grįžtančių patvariųjų organinių teršalų turinčių atliekų kiekį. Šie elektros ir elektroninės įrangos atliekų apdorojimo būdai yra labiau taikomi, o kitiems srautams, pvz., nenaudojamoms transporto priemonėms ir statybos bei griovimo atliekoms, yra daugiau praktinių kliūčių. Idealiu atveju atliekos su patvariaisiais organiniais teršalais turėtų būti kuo greičiau atskirtos nuo likusių pogrupių atliekų apdorojimo grandinėje.

Kai srautas tampa atliekomis, jo perdirbimo sėkmė labai skiriasi priklausomai nuo atliekų rūšies ir jų kilmės. Šiuo metu, remiantis pačios Europos Komisijos duomenimis, Europoje kasmet surenkama daugiau kaip 27 mln. tonų plastiko atliekų. Mažiau nei trečdalis šio metinio kiekio yra skirtas perdirbimo įmonėms, o dideli kiekiai patenka į sąvartynus, deginami arba yra eksportuojami. Europos Komisija nustatė, kad iki 2030 m. kiekviena valstybė narė turi pasiekti 55 % plastiko pakuočių atliekų perdirbimo.

IV

Ispanijoje turėtų būti daromas skirtumas tarp plastikų arba plastikinių gaminių gamybos pramonės, vadinamosios perdirbimo pramonės, ir kitų subjektų, dalyvaujančių šių medžiagų cikle, kai jos tampa atliekomis, – plastiko atliekų tvarkytojų.

Kai plastikiniai gaminiai pateikiami rinkai, nepriklausomai nuo to, kiek skiriasi jų naudojimo laikas, jie galiausiai taps atliekomis. Tada jie turi būti apdorojami plastiko atliekų tvarkytojų, turinčių specialų leidimą tokiam apdorojimui, įrenginiuose pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022. Šiame sraute įprasta, kad plastiko atliekos, prieš jas apdorojant galutiniam naudojimui, perduodamos per kitus valdytojus, kurie paprastai atlieka bent vieną klasifikaciją. Galiausiai tinkamai apdorotos atliekos gali būti tiesiogiai naudojamos kaip žaliava, perdirbimo pramonės panaudota gaminant naujus gatavus plastikinius gaminius ar pusgaminius – taigi tai yra žiedinės ekonomikos modelis.

Atsižvelgiant į tai, tam, kad būtų galima taikyti teisinę sąvoką „nebelaikymo atliekomis“ statusas“, yra būtina, kad, prieš pasiekdamos galutinį atliekų panaudojimo įrenginį, plastiko atliekos praeitų pro vieną ar daugiau atliekų apdorojimo įrenginių. Tačiau atliekos, priskirtos popramoninio etapo (arba etapas iki vartojimo) kategorijai, neįtraukiamos į šią sąvoką ir yra įtrauktos į „šalutinio produkto“ sąvoką, kaip apibrėžta 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 4 straipsnyje. Šios rūšies atliekos apima viską, kas susidaro gaminant plastikinius gaminius (likučius, laužus, reikalavimų neatitinkančius gaminius ir t. t.), kurie gaunami pačioje gamykloje ir yra tiesiogiai įtraukti į perdirbimo pramonę, ir dar tai, kas pasižymi tuo, kad nepasiekia jokio galutinio vartotojo, nes apsiriboja tik pramonine aplinka.

Europos lygmeniu Europos Komisija priėmė keletą reglamentų dėl „nebelaikymo atliekomis“ statuso“, tačiau nė vienas nėra susijęs su plastikais, todėl nėra bendros reguliavimo sistemos visoms valstybėms narėms. Tik Portugalija paskelbė nebelaikymo atliekomis kriterijus, atitinkančius JTC techninio tyrimo išvadas.

Atsižvelgiant į šio atliekų srauto svarbą ir į tai, kad Europos Sąjungos lygmeniu nėra reguliavimo, laikoma, kad labai svarbu turėti taikytinus konkrečius nacionalinius teisės aktus. Teisės aktas teikia daug tiesioginės naudos. Tai yra: skatinama didinti atskiro ir veiksmingo šios rūšies atliekų surinkimo apimtį; perdirbimo lygio didėjimas; geresnio atliekų apdorojimo ir geresnės žaliavų, gautų vykdant atitinkamas apdorojimo operacijas, kokybės kontrolės įgyvendinimas.

Be to, teisinis tikrumas padidinamas atskiriant atliekas ir plastikinius gaminius, taigi ir juos reglamentuojančius teisės aktus. Kai atliekų medžiaga atitinka atitinkamus reikalavimus, ji nustoja būti atliekomis. Todėl su atliekomis susijusios taisyklės, pavyzdžiui, 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymas Nr. 7/2022 arba 2020 m. birželio 2 d. Karaliaus dekretas Nr. 553/2020, kuriuo

reglamentuojamas atliekų vežimas valstybės teritorijoje, joms nebus taikomos, o tai reiškia administracinių formalumų sumažinimą. Šis pokytis įmanomas, nes naujos medžiagos, priešingai nei atliekos, yra saugios aplinkos ir žmonių sveikatos požiūriu.

V

Šį ministro įsakymą sudaro aštuoni straipsniai, papildoma nuostata, pereinamojo laikotarpio nuostata ir dvi baigiamosios nuostatos. Jį sudaro keturi priedai. Šiuo įsakymu siekiama nustatyti konkrečiai mechaniškai apdorotų termoplastinių atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, kurie galios visoje valstybės teritorijoje, kaip numatyta 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 5 straipsnyje. Šie kriterijai nustatyti remiantis pirmiau minėtu JTC parengtu techniniu dokumentu.

Todėl ši tvarka taikoma tik mechaniškai apdorotoms termoplastinėms atliekoms, o ne kitiems atliekų srautams, pavyzdžiui, cheminiam apdorojimui, kuris gali būti taikomas šiam atliekų srautui. Taip pat neįtraukiamos termostatinės plastiko atliekos, t. y. plastiko atliekos, kurios, pašildytos ir atvėsintos, negali būti perlydomos arba performuojamos.

Šio įsakymo 3 ir paskesniuose straipsniuose nustatomi kriterijai, susiję su „nebelaikymo atliekomis“ statusu ir atitikties tikrinimo visoje tvarkymo sistemoje procedūra, kokybės kriterijai, kuriuos turi atitikti gauta medžiaga po naudojimo operacijos pagal taikomus produktų standartus, taip pat įpareigojimai, kurių turi laikytis atliekų tvarkytojai.

Siekiant užtikrinti sudėtingą patvariųjų organinių teršalų problemą tam tikruose plastiko atliekų srautuose, siūloma diferencijuoti du lygius. Viena vertus, tų srautų, kuriuose yra daugiau tikrumo dėl patvariųjų organinių teršalų ir pavojingų medžiagų nebuvimo, atveju palengvinti atsekamumą, užtikrinant gautų atliekų, kurios nebelaikomos atliekomis, kilmę ir užtikrinant, kad jos būtų apdorojamos atskirai ir nesusimaišytų su atliekomis iš kitų visų susijusių tarpinių tvarkytojų šaltinių. Galiausiai, kai šios identifikuojamos ir atsekamos kilmės betono atliekos pasiekia galutinę atliekų naudojimo įmonę, toks atsekamumas užtikrinamas paprasčiausiai pateikiant kiekvienoje jos įrenginyje gautos medžiagos siuntos atitikties deklaraciją.

Kita vertus, atliekų, kurios susidaro iš pavojingų atliekų srautų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, nenaudojamų transporto priemonių ir statybos bei griovimo atliekų, kuriose yra pavojingų medžiagų ir patvariųjų organinių teršalų, ir kitų atliekų srautų, kuriuose galima aptikti šių medžiagų, atveju taip pat vienareikšmiškai turi būti nustatyta atliekų kilmė, o atliekas turi tvarkyti atskirai nuo pirmiau nurodytų atliekų visi į grandinę įtraukti tvarkytojai tol, kol jos pasieks galutinę atliekų naudojimo įmonę. Tai nedaro poveikio konkrečiam šių atliekų nukenksminimui laikantis 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 nuostatų. Šio reglamento poveikio plastiko atliekoms ir plastiko pogrupiams, o kiekvienu konkrečiu atveju – naudotinių operacijų aprašymas įtrauktas į IV priedą kaip gairės.

Kaskart gabenant perdirbtas plastikines medžiagas, atitinkančias 3 straipsnyje nurodytus nebelaikymo atliekomis kriterijus ir dėl to nebelaikomas atliekomis, pridedama atitinkama atitikties deklaracija pagal 5 straipsnį ir III priede pateiktą turinį bei nuorodas, atsižvelgiant į tos medžiagos paskesnę paskirties vietą. Galiausiai termoplastiko atliekos, apdorotos pagal šio įsakymo nuostatas, po galutinio panaudojimo turi būti tiesiogiai naudojamos perdirbimo pramonėje. Pagrindinis klausimas dėl susidariusios medžiagos nebelaikymo atliekomis statuso kyla ne dėl gautų medžiagų fizinio formato, bet dėl jos galimybės tiesiogiai naudoti ir pakeisti pirmines plastikines žaliavas įvairių plastikinių gaminių gamybos pramonėje.

Kadangi su maistu besiliečiančių medžiagų naudojimas jau apribotas ir reglamentuojamas Europos teisės aktais, šiuo konkrečiu tikslu skirtoms apdorotoms termoplastiko atliekoms, be kitų nuostatų, nustatytų kituose Europos standartuose šiuo atžvilgiu, bus taikomos konkrečios 2022 m. rugsėjo 15 d. Komisijos reglamento (ES) 2022/1616 dėl grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 282/2008, nuostatos. Dėl šios priežasties šiame ministro įsakyme turi būti išskiriamos dvi vėlesnės paskirties vietos, nors abi medžiagų rūšys taip pat gali įgyti atitinkamą atliekų nebelaikymo atliekomis statusą. Viena vertus, tie, kurie skirti liestis su maistu ir kurie turi atitikti galiojančiuose Europos reglamentuose nustatytus reikalavimus taip pat nacionaliniu lygmeniu –

2011 m. birželio 17 d. Karališkąjį dekretą Nr. 846/2011, kuriuo nustatomos sąlygos, kurias turi atitikti iš perdirbtų polimerinių medžiagų pagamintos žaliavos, naudojamos medžiagose ir gaminiuose, skirtuose liestis su maistu. Ir, kita vertus, visoms kitoms mechaniškai apdorotoms termoplastikinėms medžiagoms, skirtoms perdirbimo pramonei bet kokios kitos rūšies plastikiniams gaminiams, kurie turi atitikti taikomą teisės aktą arba naudotojo reikalaujamas technines specifikacijas, gaminti.

Todėl kitos į I priedą neįtrauktos termoplastiko atliekos, taip pat mechaniškai apdorotos plastiko atliekos, kurios neatitinka kitų nustatytų kriterijų, ir toliau bus laikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022, todėl jos turi būti tvarkomos laikantis šiame įstatyme nustatytos teisinės tvarkos. Arba, jei jos yra skirtos energijos panaudojimo įrenginiams, šie įrenginiai turi atitikti 2013 m. spalio 18 d. Karališkojo dekreto Nr. 815/2013, kuriuo patvirtinamas Pramoninių išmetamųjų teršalų reglamentas ir įgyvendinamas ir 2002 m. liepos 1 d. Įstatymas Nr. 16/2002 dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės, IV skyriaus nuostatas, siekiant užtikrinti šiose taisyklėse numatytą aplinkos apsaugą.

Įsigaliojus šiam įsakymui, plastiko atliekų tvarkytojų pasirinkimas yra savanoriškas, tačiau, jei galutinis valdytojas nori parduoti apdorotas termoplastiko atliekas kaip gaminį, jis privalo laikytis šio standarto. Tam, kad būtų galima patikrinti, ar plastiko atliekų tvarkytojas laikosi šio standarto, būtina, kad apie tai būtų pranešta atitinkamai regioninei administracijai. Todėl jis turi nusiųsti pranešimą regioninei administracijai, suteikusiai įrenginio patvirtinimą pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022, ir pateikti II priede nurodytą būtiniausią informaciją.

Atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai bus privalomi tik juos nustačiusioje valstybėje narėje, kaip nurodė Europos Komisija. Kai medžiaga importuojama į Ispaniją, Ispanijos valdžios institucijos neprivalo pripažinti medžiagos priskyrimo prie atliekų kilmės šalyje remdamasi atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijais. Eksperto atveju, jei paskirties šalis aiškiai nenurodo, kad sutinka su tokia gaminių klasifikacija, medžiaga vežama vadovaujantis 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo. Bet kuriuo atveju, jei kilmės arba paskirties šalis yra trečioji šalis, t. y. šalis, kuri nėra Europos Sąjungos narė, vežimas vykdomas pagal pirmiau minėtą reglamentą.

VI

Šis standartas atitinka patikimo reguliavimo principus, išdėstytus 2015 m. spalio 1 d. Įstatymo Nr. 39/2015 dėl bendrosios administracinės viešojo administravimo procedūros 129 straipsnyje. Vadovaujantis būtinumo ir veiksmingumo principais, šis įsakymas yra grindžiamas tinkama žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga, palengvinančia plastikinių gaminių grįžimą į gamybos ciklą tik toms saugioms medžiagoms, kurios atitinka vėlesniam naudojimui reikalingas specifikacijas. Jis taip pat grindžiamas aiškiu siekiamų tikslų nustatymu ir, atsižvelgiant į aukštą nustatomų reikalavimų techninį pobūdį, jis laikomas tinkama priemone jį įgyvendinti.

Ši taisyklė atitinka proporcingumo principą, nes ja reglamentuojami esminiai jos siekiamo tikslo aspektai, t. y. nustatoma, kada tam tikros mechaniškai ir tinkamai apdorotos plastiko atliekos nebegali būti laikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 kartu su gamintojo ar importuotojo būtinais įsipareigojimais.

Pagal teisinio tikrumo principą ši taisyklė atitinka likusių nacionalinės teisės sistemos dalį, visų pirma 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, kuria nustatomi tam tikri „nebelaikymo atliekomis“ statuso ypatumai. Išaiškinus būtinus kriterijus, kurie taikomi atliekoms, kurios nebelaikomos atliekomis ir pradedamos naudoti kaip gaminyje, taip pat atsiranda didesnis teisinis užtikrintumas, nes nustatoma stabili, nuspėjama, integruota ir tam tikro reguliavimo sistema. Todėl atitinkamiems sektoriams tampa lengviau imtis veiksmų ir priimti sprendimus.

Ji taip pat laikosi skaidrumo principo, nes skrupulingai laikomasi visų visuomenės informavimo ir klausymo procedūrų.

Galiausiai, taikant veiksmingumo principą, šis standartas užtikrina maksimalų efektyvumą siekiant tikslų mažiausiomis įmanomomis jo taikymo sąnaudomis ir jį taikant neatsiranda administracinė našta.

Rengiant šį įsakymą buvo konsultuojamasi su autonominėmis bendruomenėmis ir atitinkamiems sektoriams atstovaujančiais subjektais; jam taip pat taikoma visuomenės informavimo tvarka ir jis pateiktas Atliekų koordinavimo komisijai bei Aplinkos konsultacinei tarybai, taikant 2006 m. liepos 18 d. Įstatymo Nr. 27/2006, kuriuo reglamentuojama teisė gauti informaciją, visuomenės dalyvavimas ir teisė kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, nuostatas.

Šiam ministro įsakymui pritaikyta informacijos apie reglamentus teikimo tvarka, nustatyta 1999 m. liepos 31 d. Karališkuoju dekretu Nr. 1337/1999, kuriuo nustatoma informacijos apie techninius standartus ir informacinės visuomenės paslaugų techninius reglamentus teikimo tvarka, siekiant, kad būtų laikomasi 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka, nuostatų.

Pramonės, prekybos ir turizmo ministerija šį įsakymą perdavė Pasaulio prekybos organizacijai, visų pirma Techninių prekybos kliūčių komitetui.

Įgaliojimas įgyvendinti šį įsakymą numatytas balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 5 straipsnyje, o jo konstitucinis pagrindas – Konstitucijos 149 straipsnio 1 dalies 23 punkte, pagal kurį valstybei suteikiama išimtinė kompetencija pagrindinių aplinkos apsaugos teisės aktų klausimais, nepažeidžiant autonominių bendruomenių įgaliojimų nustatyti papildomus apsaugos standartus.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, gavęs išankstinį finansų ir valstybės tarnybos ministro patvirtinimą ir pritarus Valstybės Tarybai, nurodau:

1 straipsnis. *Tikslas ir taikymo sritis.*

1. Šiuo įsakymu siekiama nustatyti kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada termoplastiko atliekos, kurios yra mechanškai apdorojamos ir vėliau yra skirtos plastikinių gaminių gamybai, pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai nebelaikomos atliekomis.
2. Termoplastiko atliekos, kurios neatitinka šio įsakymo nuostatų, bus laikomos atliekomis ir bus panaudotos arba šalinamos pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 ir visas kitas joms taikomas taisykles.
3. Šiame įsakyme išdėstyti kriterijai yra taikomi visai Ispanijos teritorijai.

2 straipsnis. *Apibrėžtys.*

Šiame įsakyme, be apibrėžčių, pateiktų 2022 m. balandžio 8 d. Įstatyme Nr. 7/2022, vartojamos šios apibrėžtys:

- a) prekiautojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, dalyvaujantis perkant grąžinamojo perdirbimo plastikines medžiagas, kurios pagal šį įsakymą nebelaikomos atliekomis, ir vėliau parduodamos plastiko gaminių gamybos įmonėms, net jei fiziškai jų neturi;
- b) neplastikinė sudedamoji dalis – bet kokios gamtinės medžiagos, išskyrus polimerus ir cheminius priedus, kurios yra kai kurių plastiko atliekų arba grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos dalis;
- c) kroviny – grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų partija, kurią gamintojas skiria kitam turėtojų ir kuri gali būti viename ar daugiau gabenimo vienetų, pavyzdžiui, konteineriuose;
- d) importuotojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, iš Europos Sąjungos valstybės narės arba iš trečiosios šalies į Ispaniją atgabenantis grąžinamojo perdirbimo plastikines medžiagas, kurios pagal šį įsakymą nebelaikomos atliekomis;
- e) vizualinis patikrinimas – visų plastiko atliekų arba grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų tikrinimas naudojantis regos ar kitais pojūčiais arba bet kokia nespecializuota įranga;

- f) partija – tos pačios kokybės grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų vienetas, pagamintas tame pačiame atliekų apdorojimo įrenginyje ir patikrinus, ar laikomasi I priedo 3 dalyje nustatytų reikalavimų;
- g) grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos – medžiagos, gautos iš termoplastiko atliekų, mechaniškai apdorojamų patvirtintuose tvarkymo įrenginiuose, kurios laikomos galutinai apdorotomis, kurios atitinka šio standarto nuostatas ir nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022;
- h) kvalifikuoti darbuotojai – asmenys, kurie, naudodamiesi patirtimi ar išėję mokymus, gali tinkamai ištirti ir įvertinti tiek plastiko atliekų, tiek grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų savybes;
- i) turėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, turintis grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų;
- j) gamintojas – įgaliotasis atliekų tvarkytojas, kuris atlieka galutinio apdorojimo operacijas tam tikromis savybėmis pasižyminčioms medžiagoms gauti ir kuris pirmą kartą jas perduoda kaip grąžinamojo perdirbimo plastikines medžiagas, kurios nustojo būti atliekomis;
- k) plastiko atliekos – gaminys, pagamintas iš plastiko arba kurio sudėtyje yra plastiko, kuris yra išmetamas arba skirtas šalinti arba turi būti pašalintas. Šis terminas apima po pramoninių procesų ir po naudojimo likusias atliekas – tiek neapdorotas, tiek apdorotas;
- l) termoplastiko atliekos – plastiko atliekos, kurios gali suminkštėti kaitinant ir sukiestėti vėsinant, ir šios savybės yra grįžtamojo pobūdžio.

3 straipsnis. *Atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai.*

1. Grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos, skirtos plastikiniams gaminiams gaminti, nebelaikomos atliekomis, kai jos išvežamas iš gamintojo patalpų į turėtojo patalpas ir atitinka toliau nurodytus reikalavimus.

- a) Apdoroti skirtos termoplastiko atliekos yra tik tos, kurios atitinka I priedo 1 dalies kriterijus.
- b) Su termoplastiko atliekomis buvo atlikta viena ar daugiau naudojimo operacijų pagal I priedo 2 dalyje nustatytus kriterijus.
- c) Grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos atitinka I priedo 3 dalyje ir, kai taikoma, 4 straipsnyje nustatytus kriterijus.
- d) Gamintojas arba importuotojas įvykdė 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatytas prievoles.

2. Grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų importo srityje atitinkamai taikomos 2006 m. birželio 14 d. Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo 28 straipsnio nuostatos.

3. Fiziniai arba juridiniai asmenys, norintys gauti grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų, privalo laikytis šio standarto ir informuoti autonominę sritį, kurioje yra galutinio atliekų apdorojimo įrenginys, į kurį tiekiamos grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos, kad šie kriterijai būtų įvykdyti prieš vežant jas pirmą kartą. Toks pranešimas teikiamas pateikiant paraišką, skirtą tam įrenginiui patvirtinimą suteikusiai kompetentingai regioninei institucijai, įskaitant bent II priede nustatytą turinį.

4 straipsnis. *Grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos, skirtos su maistu besiliečiančioms medžiagoms gaminti.*

Nepažeidžiant 3 straipsnio kriterijų, kai grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagos buvo gautos pagal 2022 m. rugsėjo 15 d. Komisijos reglamentą (ES) 2022/1616 dėl grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 282/2008, laikoma, kad jos pasiekė „nebelaikymo atliekomis“ statusą.

5 straipsnis. *Atitikties deklaracija.*

1. Gamintojas arba importuotojas kiekvieną kartą vežant grąžinamojo perdirbimo

plastikines medžiagas, kurios nebėra atliekos, išduoda atitikties deklaraciją pagal III priede pateiktą pavyzdį.

2. Gamintojas, importuotojas arba prekiautojas atitikties deklaraciją perduoda kitam vežamų grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų turėtoji.

3. Gamintojas, importuotojas ir prekiautojas saugo atitikties deklaracijos kopiją ne trumpiau kaip trejus metus po jos išdavimo dienos ir pateikia ją kompetentingoms institucijoms joms to paprašius.

4. Atitikties deklaracija gali būti išduodama bet kokiomis priemonėmis, popieriniu arba elektroniniu formatu, su sąlyga, kad užtikrinamas jos autentiškumas, jos turinio vientisumas ir aiškumas nuo jos išdavimo dienos ir per visą saugojimo laikotarpį.

5. Atitikties deklaracija turi būti pridedama gabenant kiekvieną siuntą. Jei siunta vežama keliomis transporto priemonėmis, kiekvienoje iš jų turi būti atitikties deklaracijos kopija.

6 straipsnis. *Valdymo sistema.*

1. Gamintojas įgyvendina valdymo sistemą, kuri leidžia parodyti, kad yra laikomasi 3 straipsnyje nurodytų kriterijų.

2. Valdymo sistemą sudaro dokumentais pagrįstų procedūrų, susijusių su kiekvienu iš šių aspektų, rinkinys:

- a) termoplastiko atliekų, kurioms taikomi panaudojimo procesai, priėmimo patikrinimas, kaip nustatyta I priedo 1 dalyje;
- b) proceso ir apdorojimo reikalavimų, pateiktų I priedo 2 dalyje, stebėsena;
- c) gautos medžiagos kokybės kontrolė, kaip nustatyta I priedo 3 dalyje (įskaitant mėginių ėmimą ir analizę);
- d) kito turėtojo pastabos dėl gautos medžiagos reikalavimų laikymosi;
- e) patikrinimų, atliktų pagal a–c punktus, rezultatų registravimas;
- f) valdymo sistemos peržiūra ir tobulinimas ir
- g) darbuotojų mokymas.

3. Valdymo sistemą taip pat sudaro konkretūs kontrolės reikalavimai, atsižvelgiant į I priede išdėstytus kriterijus.

4. Valdymo sistema apima po naudojimo gautų medžiagų mėginių ėmimo metodiką pagal techninį standartą UNE-CEN/TS 16011:2015 EX „Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Ėminio paruošimas“ ir standartą PD CEN/TS 16010:2020 „Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Ėminių ėmimo procedūros plastikų atliekoms ir perdirbtoms medžiagoms tirti“ (naujausia galiojanti redakcija).

5. Atitikties vertinimo įstaiga, akredituota atlikti tokį sertifikavimą pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008, nustatantį akreditavimo reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, patvirtina, kad gamintojo įdiegta valdymo sistema atitinka šio straipsnio reikalavimus.

6. Prireikus, gamintojas leidžia kompetentingoms institucijoms susipažinti su valdymo sistema ir atitinkamais registrais.

7. Jei vieną iš I priedo 2 dalyje nurodytų apdorojimo būdų atlieka ne gamintojas, o kitas atliekų tvarkytojas, gamintojas užtikrina, kad valdytojas turėtų valdymo sistemą, užtikrinančią, kad būtų laikomasi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų.

8. Importuotojas reikalauja, kad jo tiekėjai įdiegtų 2, 3 ir 4 dalių reikalavimus atitinkančią valdymo sistemą. Tą valdymo sistemą sertifikuoja atitikties vertinimo įstaiga, akredituota atlikti tokį sertifikavimą pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008.

7 straipsnis. *Kiti gamintojo ir importuotojo įsipareigojimai.*

1. Gamintojas, kaip atliekų tvarkytojas, į savo archyvą, numatytą 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 64 straipsnyje, įtrauks šią informaciją:

- a) partijos numeris,
- b) partijos išsiuntimo data,
- c) identifikavimo duomenys ir
- d) parduotas kiekis.

Be to, minėto 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymo Nr. 7/2022 65 straipsnio 1 dalyje numatytoje metinėje ataskaitoje gamintojas turi nurodyti informaciją apie grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos, kuri parduodama kaip gaminys, kiekį ir jo paskirties vietą.

2. Gamintojas privalo saugoti bent trejų metų informaciją apie kiekvieną partiją, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi I priede nustatytų reikalavimų.

3. Importuotojas privalo saugoti bent trejų metų informaciją apie kiekvieną importuotą partiją, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi I priede nustatytų reikalavimų.

8 straipsnis. *Atliekų tvarkytojų, kurie įsikiša prieš gamintoją, pareigos.*

Siekiant užtikrinti kuo didesnę atsekamumą, plastiko atliekų, susidarančių, be kita ko, iš pavojingų atliekų srautų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, nenaudojamų transporto priemonių arba statybos ir griovimo atliekų, atveju atliekų tvarkytojas užtikrina, kad jo įrenginyje šios atliekos būtų apdorojamos atskirai ir nebūtų maišomos su kitomis plastiko atliekomis, gautomis iš kitų šaltinių.

Vienintelė papildoma nuostata. *Naudojimo operacijų kodavimas atliekų tvarkytojų, kurie laikosi šio įsakymo, leidimuose.*

Visų galutinių vadovų, autonominės srities kompetentingai institucijai pranešusių apie šio nurodymo laikymąsi pagal 3 straipsnio 2 dalį, įrenginių patvirtinimas apima galutinę plastiko atliekų naudojimo operaciją, kodifikuotą kaip „R0307 Organinių atliekų perdirbimas medžiagų gamybai“.

Vienintelė pereinamojo laikotarpio nuostata. *Pereinamojo laikotarpio tvarka.*

Atliekų apdorojimo įrenginių tvarkytojai ir savininkai, kuriems autonominės sritys išdavė leidimą gauti grąžinamojo perdirbimo plastiką kaip gaminius, per tris mėnesius nuo šio teisės akto įsigaliojimo turi pritaikyti juos prie šio ministro įsakymo teisinių reikalavimų.

Pirmiau nurodytais atvejais ir praėjus 18 mėnesių nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos, kaip gaminiu gali būti

prekiauama tik grąžinamojo perdirbimo plastikinėmis medžiagomis, atitinkančiomis šio ministro įsakymo nuostatas. Šis laikotarpis sutrumpinamas iki trijų mėnesių tais atvejais, kai pirmesniame punkte nurodytiems operatoriams ir įrenginiams nereikėjo pritaikyti jų leidimo.

Pirmoji baigiamoji nuostata. *Igaliojimų suteikimas.*

Šis įsakymas skelbiamas remiantis Ispanijos Konstitucijos 149 straipsnio 1 dalies 23 punkto nuostatomis, kuriomis suteikiama valstybei išskirtinė teisė pagrindinių aplinkos apsaugos įstatymų srityje, nepažeidžiant autonominių sričių teisių nustatyti papildomus apsaugos standartus.

Antroji baigiamoji nuostata. *Įsigaliojimas.*

Šis įsakymas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Ispanijos oficialiajame leidinyje.

Madridas, 2023 m. birželio 9 d. – Ispanijos Vyriausybės trečioji pirmininko pavaduotoja ir ekologinės pertvarkos ir demografinių iššūkių ministrė Teresa Ribera Rodríguez.

I PRIEDAS

Atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijai

1. Termoplastiko atliekos, kurias leidžiama galutinai perdirbti

Turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus.

Kriterijai	Kontrolės reikalavimai
1. Šiam apdorojimui kaip žaliavas leidžiama naudoti tik tas atliekas, kurių Europos atliekų katalogo (EWC) kodai yra šie: a) Po pramoninių procesų likusios atliekos: 07 02 13 Plastiko atliekos (iš plastiko, sintetinio kaučiuko ir dirbtinio pluošto gamybos, formavimo, platinimo ir naudojimo) 12 01 05 Plastiko drožlės ir atplaišos (po liejimo ir fizinio bei mechaninio metalų ir plastikų paviršiaus apdorojimo) b) Per naudojimo likusios atliekos: 02 01 04 Plastiko atliekos, išskyrus pakuotes (iš žemės ūkio, sodininkystės, akvakultūros, miškininkystės, medžioklės ir žvejybos) 15 01 02 Plastikinės pakuotės (įskaitant komunalinių selektyvaus surinkimo pakuočių atliekas), 15 01 10* Pakuotės, kuriose yra pavojingų medžiagų likučių arba kurie užteršti jų likučiais (tik tada, kai pakuotė pagaminta iš plastiko) 16 01 19 Plastikais (iš savaeigių transporto priemonių apdorojimo pasibaigus gyvavimo ciklui arba techninės priežiūros ir remonto procesų) 17 02 03 Plastikais (iš statybos ir griovimo atliekų) 19 12 04 Plastikais ir guma (plastiko iš mechaninių atliekų apdorojimo įrenginių atveju) ⁽¹⁾ 20 01 39 Plastikais (iš atskirai surinktų pogrupių (išskyrus nurodytus 15 01 poskyryje) Kalbant apie 18 01 ir 18 02 skyrius, paaiškinti, kad plastiko atliekos, kurių Europos atliekų katalogo kodai yra 18 01 03*, 18 02 02*, 18 01 02, 18 01 04 ir 18 02 03, taip pat galėtų būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis atliekomis po dezinfekavimo.	Plastiko atliekų (arba gautų plastikinių pogrupių), naudojamų prie įėjimo į įrenginį priėmimą turi kontroliuoti kvalifikuoti darbuotojai, kurie, atlikdami apžiūrą ir pridėjus dokumentus, gali atpažinti, kurios atliekos neatitinka šių kriterijų. Jeigu būtina, laboratoriniai bandymai atlieka pagal taikomus teisės aktus atliekų pavojingoms savybėms nustatyti.
2. Panaudotų asmens higienos produktų atliekos neatitinka reikalavimų.	
3. Atliekos, klasifikuojamos kaip pavojingos, nepriimamos, nebent įrodoma, kad atlikus būtinas apdorojimo operacijas tokios atliekos neturi jokių pavojingų savybių, kaip nurodyta tolesnės dalies 3 punkte.	
4. Termoreaktyvios plastiko atliekos yra neleistinos.	

Kriterijai	Kontrolės reikalavimai
5. Plastiko atliekos (arba iš plastiko gauti pogrupiai), kurių sudėtyje yra patvariųjų organinių teršalų, kurių koncentracija viršija teisės aktais nustatytą ribą, nustatytą pagal 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (toliau – POT), neatitinka reikalavimų. Jei yra sąlytis su maistu, reikalaujama, kad nebūtų nepatvariųjų organinių teršalų ir jokių kitų teršalų, kai negarantuojama tos grąžinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos maisto sauga.	Reikalavimų dėl pavojingumo savybės ir POT buvimo taikymo tvarka turėtų būti dokumentuojama kaip valdymo sistemos dalis ir turėtų būti audituojama.

⁽¹⁾ Komisijos komunikate 2018/C 124/01 teigiama, kad Europos atliekų katalogo kodas 19 12 04 gali būti gaunamas iš elektros ir elektroninės įrangos atliekų apdorojimo įrenginių, taip pat iš kitų mechanizuotą apdorojimą atliekančių įrenginių.

Plastiko atliekos (arba iš plastiko gauti pogrupiai), kurių sudėtyje yra patvariųjų organinių teršalų, kurių koncentracija viršija teisės aktais nustatytą ribą, nustatytą pagal 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų, neatitinka reikalavimų.

Siekiant nustatyti jų pavojingumo charakteristikas, įvertinami iš mechanizuotų atliekų apdorojimo įrenginių gauti plastiko pogrupiai, kurie nebelaikomi atliekomis. EWC 19 12 04 galima priskirti plastikiniams pogrupiams tik tais atvejais, kai nebuvo patvirtintos jokios pavojingos savybės. Plastikiniams pogrupiams, gautiems įrenginiuose, kuriuose neužtikrinamas nepavojingas atliekų pobūdis, Europos atliekų katalogo kodas 19 12 11* taikomas kitoms atliekoms (įskaitant medžiagų mišinius), susidarančioms mechanškai apdorojant atliekas, kuriose yra pavojingų medžiagų. Šis dviejų minėtų EWC kodų diferencijavimo kriterijus taikomas visuose mechanizuoto apdorojimo įrenginiuose, neatsižvelgiant į jų tvarkomų atliekų kilmę.

2. Termoplastiko atliekų apdorojimas

Termoplastiko atliekos atliekų tvarkytojų, kurie dalyvauja prieš įsitraukiant gamintojui, patalpose ir pačių gamintojų patalpose turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus.

1. Turi būti laikomi atskirai nuo bet kokios kitos rūšies atliekų. Jie taip pat neturėtų būti maišomi su kitos rūšies atliekomis.

2. Turi būti mechanškai apdorojami, siekiant užtikrinti, kad jie būtų tinkami tiesiogiai naudoti naujų plastikinių gaminių (gamintų arba pusgaminių) gamyboje, įskaitant bent jau rūšiavimą ir gniuždymą. Be to, gali būti atliekamas kitas mechaninis apdorojimas, kuris bus būtinas atsižvelgiant į plastiko atliekų rūšį ir paskesnę panaudojimą, kuriam jos skirtos, pavyzdžiui: mechaninis dydžio sumažinimas laminuojant arba mikronizuojant, plaunant, centrifuguojant, džiovinant, filtruojant, aglomeruojant, taikant ekstruziją ir sprogdinant.

3. Atliekoms, išvardytoms I priedo 1 dalies 3 kriterijoje, turi būti taikomi būtini nukenksminimo būdai (nustatyti, jei reikia, jų specialiose taisyklėse), kad būtų pašalintos pavojingos savybės, kuriomis jos gali pasižymėti.

3. Gautoms grąžinamojo perdirbimo plastikinėms medžiagoms reikalavimai

Kriterijai	Kontrolės reikalavimai
1. Kai taikytina, turi būti naudojama atitinkamuose UNE-EN techniniuose standartuose nustatytų standartų, taikomų grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų charakteristikoms, naujausia esama versija: - Taikoma polistireniui: UNE-EN 15342. Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Perdirbto polistireno (PS) apibūdinimas - Taikoma polietileniui: UNE-EN 15344. Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Perdirbto polietileno (PE) apibūdinimas - Taikoma polipropileniui: UNE-EN 15345. Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Perdirbto polipropileno (PP) apibūdinimas - Taikoma polivinilchloridui: UNE-EN 15346. Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Perdirbto polivinilchlorido (PVC) apibūdinimas - Taikoma polietilentereftalatui: UNE-EN 15348. Plastikai. Perdirbtieji plastikai. Perdirbto polietilentereftalato (PET) apibūdinimas Jei nėra techninių apibūdinimo standartų, gauta medžiaga turi atitikti kliento technines specifikacijas, skirtas tiesiogiai naudoti perdirbimo pramonėje su maistu besiliečiančioms medžiagoms ir gaminiams gaminti arba bet kuriam kitam plastikiniam gaminiui gaminti.	Kiekvienos siuntos partijos atitiktą atitinkamiems teisės aktams, standartams arba specifikacijoms tikrina kvalifikuoti darbuotojai. Produkto kokybę tikrinama vykdant: - vizualinę apžiūrą - Fizinis ir cheminis apibūdinimas: atlikti laboratorinius tyrimus, nurodytus kiekvienos rūšies grąžinamojo perdirbimo plastikui taikomuose teisės aktuose arba techninėse specifikacijose ir konkrečiuose pramoniniuose standartuose tuo tikslu, kuriam skirtas perdirbtas plastikas. Papildomi laboratoriniai tyrimai taip pat gali būti reikalingi pagal užsakovo papildomas specifikacijas. Atitinkamais laiko tarpais ir peržiūrint, jei eksploatavimo procesas iš esmės pasikeičia, analizuojami kiekvienos rūšies grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų reprezentatyvūs mėginiai. Nustatomas tinkamas mėginių ėmimo dažnumas, atsižvelgiant į šiuos veiksniai: - numatomas kintamumas (pvz., remiantis ankstesnių laikotarpių rezultatais). - Būdingą plastiko atliekų kokybės pakeitimo prie įėjimo į įrenginį, kuriame atliekama mechaninio apdorojimo operacija, riziką, visų pirma didelį vidutinį plastiko, kuriame yra pavojingų medžiagų, kiekį. - Mėginių ėmimo metodui būdingas tikslumas. - Rezultatų artumas ribinėms vertėms, nuo kurių medžiaga laikoma pavojinga arba ribojamas jos pateikimas rinkai. - Neplastikinės sudedamosios dalies kiekio rezultatų artumą atsižvelgiant į didžiausią 2 % visos grąžinamojo perdirbimo plastikinių medžiagų sausosios masės ribą. Reprezentatyvieji mėginiai imami pagal procedūrų vadove aprašytas mėginių ėmimo procedūras, kurios turi būti kuo išsamesnės (taikoma mėginio ėmimo metodika, periodiškumas, dydis, mėginių tipas ir skaičius, statistinis metodas ir t. t.).
2. Neplastikinių sudedamųjų dalių kiekis turi būti ne didesnis kaip 2 % sausosios medžiagos masės. Jei yra sąlytis su maistu, konkrečiai reikalaujama, kad nebūtų neplastikinių sudedamųjų dalių, svetimkūnių ir plastikinių tekstilės pluoštų. Be to, atsižvelgiant į paraišką, kuriai jis skirtas, ir pagal kliento technines specifikacijas, jame negali būti plastikinių sudedamųjų dalių ir (arba) polimerų, išskyrus tuos, kurie gaminami, laikantis tose specifikacijose nustatytų kiekių ir (arba) ribų.	Kvalifikuoti darbuotojai turėtų būti apmokyti apie galimas plastiko atliekų srauto taršos rūšis, taip pat apie sudedamąsias dalis ar charakteristikas, pagal kurias būtų galima vizualiai atpažinti šiuos teršalus. Procedūra, skirta patikrinti, ar laikomasi techninių specifikacijų, taikomų medžiagai, turi būti dokumentuota valdymo sistemos dalis ir turi būti galima atlikti auditą.

Kriterijai	Kontrolės reikalavimai
3. Gauta medžiaga neklasifikuojama kaip pavojinga pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantį ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo reglamentą). Jai taikomi labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų, cheminių medžiagų, atitinkančių 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų reglamento) 57 straipsnio kriterijus, pateikimo rinkai apribojimai, išskyrus atvejus, kai pagal reglamento nuostatas joms taikoma autorizacija arba išimtis. Ji turi atitikti kitas įgyvendinimo nuostatas, nustatytas 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1907/2006 ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008. Ji turi atitikti patvariųjų organinių teršalų naudojimo ar pateikimo rinkai draudimus ar apribojimus, nustatytus 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1021. Pagal galiojančius teisės aktus, jei yra sąlytis su maistu, reikalaujama, kad gautoje medžiagoje nebūtų patvariųjų organinių teršalų.	Jiems taikomas kokybinis ir kiekybinis apibūdinimas, kuriuo patikrinama atitiktis šiems reikalavimams ir CLP reglamento, REACH ir POT reglamentų nuostatom. Be kiekybinio apibūdinimo, visas siuntos partijas vizualiai tikrina kvalifikuoti darbuotojai. Kvalifikuoti darbuotojai turėtų būti apmokyti apie galimas plastiko atliekų srauto taršos rūšis, taip pat apie sudedamąsias dalis ar charakteristikas, pagal kurias būtų galima vizualiai atpažinti šiuos teršalus. Pavojingumo savybių pripažinimo procedūra turi būti dokumentuota kaip valdymo sistemos dalis ir turi būti galima atlikti auditą.
4. Gautoje medžiagoje neturi būti aliejų, tirpiklių, dažų ar vandeninių ar riebių maisto produktų pėdsakų. Be to, jei yra sąlytis su maistu, gautoje medžiagoje neturi būti jokios medžiagos, keliančios pavojų produktui, kurį ketinama laikyti talpykloje, maisto saugai.	Kai apžiūrint aptinkama skysčių, išskyrus vandenį, absorbcijos požymių, kurie gali sukelti, pavyzdžiui, pelėsių augimą ar kvapų atsiradimą, ir šie požymiai nėra nereikšmingi, todėl ta partija turėtų būti laikoma atliekomis. Kvalifikuoti darbuotojai turėtų būti mokomi apie šiuos galimus teršalus, taip pat apie medžiagų komponentus ar charakteristikas, leidžiančias atpažinti teršalus. Esama teršalų atpažinimo veikla turi būti dokumentuojama kaip valdymo sistemos dalis ir turi būti galima atlikti auditą.

II PRIEDAS

Minimalus atitinkamai regioninei institucijai skirto pranešimo dėl šio įsakymo reikalavimų atitikimo turinys

Atliekų tvarkymo įmonė, įgaliota NIMA [data], kurios įrenginiai yra, šiuo raštu, adresuotu autonominės srities (biuras... / departamentas...),.....,

PRANEŠAMA:

- Bendrovė atitinka visas nuostatas, išdėstytas ministro įsakyme, nustatančiame kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada mechanškai apdorojamos termoplastiko atliekos, skirtos plastikinių gaminių gamybai, nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai.

- Bendrovė turi valdymo sistemą pagal įsakymo 6 straipsnį.

- Bendrovė atliko reikiamus pakeitimus, patobulinimus ar veiksmus, kad užtikrintų įsakymo vykdymą, ir kartu su šiuo prašymu pateikia tai įrodančius dokumentus. (jei taikoma dėl įrenginių pakeitimų)

Todėl prašo (biuras / skyrius), kad

1) ši bendrovė informuotą pateikdama atsakingą deklaraciją, kad ji laikosi ministro įsakymo nuostatų, kad jos patalpose gauta medžiaga nebebūtų laikoma atliekomis visais teisinais tikslais; ir

2) būtų peržiūrėtas ir atnaujintas galiojantis atliekų tvarkytojo leidimas pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai, ypač pagal jo II priedą, kuriame nurodyti atliekų naudojimo operacijų kodai.

[Vieta, data, parašas]

III PRIEDAS

Atitikties kriterijams, pagal kuriuos nustatoma, kada apdorotos termoplastiko atliekos nebelaikomos atliekomis, deklaracija

Gražinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos, skirtos kitiems gaminiams gaminti, atitikties deklaracija

1	Gamintojas / medžiagų importuotojas Pavadinimas: Adresas: Kontaktinis asmuo: Tel. El. p. Registracijos numeris Atliekų gamybos ir tvarkymo registre:
2	Gražinamojo perdirbimo plastikinės medžiagos rūšis (nurodyti): - HDPE (didelio tankio polietilenas) - LDPE (mažo tankio polietilenas) - PET (polietilentereftalatas) - PP (polipropilenas) - PS (polistirenas) - PVC (polivinilchloridas) - EPS (išplėstas polistirenas) - Kiti (nurodyti): Neplastikinių sudedamųjų dalių kiekis (%):
3	Partijos numeris ir kiekis (tonomis):
4	Ši siunta atitinka Ministro įsakymo, nustatančio kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada mechaniškai apdorojamos termoplastiko atliekos, skirtos plastikinių gaminių gamybai, nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai, 3 straipsnyje nurodytus kriterijus.

5

Šios siuntos atveju atsekamumas nuo šaltinio yra užtikrinamas nuo atliekų susidarymo vietos ir tai galima įrodyti bei dokumentuoti pagal ministro įsakymo, nustatančio kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada mechaniškai apdorojamos termoplastiko atliekos, skirtos plastikinių gaminių gamybai, nustoja būti atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai, 8 straipsnį.

IV
PRIEDAS**Patvariųjų organinių teršalų reglamento⁽¹⁾ taikymo plastiko atliekoms gairės**

6	Pagal ministro įsakymo 6 straipsnį medžiagos gamintojas įgyvendina tvarkymo sistemą, nustatančią kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kada mechanškai apdorojamos termoplastiko atliekos, skirtos plastikinių gaminių gamybai, nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai.
7	Šios siuntos medžiagas ketinama tiesiogiai parduoti arba per prekybos agentą (platintoją) naudoti tik plastiko perdirbimo sektoriuje.
8	(pasirinkti vieną iš parinkčių): Plastiko atliekos naudojimas Plastiko atliekos naudojimas Plastiko atliekos naudojimas - Siunta atitinka konkrečioms gaminiams taikomus teisės aktus. - Siunta atitinka šį techninį standartą: (nurodyti numerį) - Siunta atitinka tikslinės pramonės reikalaujamas technines specifikacijas.
9	Šioje siuntoje esanti medžiaga neklasifikuojama kaip pavojinga, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 ⁽¹⁾ (Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo reglamento) kriterijuose, ir atitinka nuostatas, susijusias su labai didele susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų pateikimo rinkai, taip pat Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 ⁽²⁾ (Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų reglamento) XVII priede nurodytos paskirties apribojimus ir patvariųjų organinių teršalų naudojimo ir pateikimo rinkai draudimus arba apribojimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1021 ⁽³⁾ (Patvariųjų organinių teršalų reglamento) 3 straipsnyje.
10	Mechaniškai apdorotų termoplastiko atliekų, kurios nebelaikomos atliekomis pagal 2022 m. balandžio 8 d. Įstatymą Nr. 7/2022 dėl atliekų ir užteršto dirvožemio žiedinei ekonomikai, gamintojo ir (arba) importuotojo deklaracija. Plastiko atliekos naudojimas Plastiko atliekos naudojimas Plastiko atliekos naudojimas Patvirtinu, kad mano žiniomis, pirmiau pateikta informacija yra išsami ir tiksli. D-9 Fizinis ir cheminis apdorojimas D-10 Deginimas ant žemės D-11 Deginimas R-1088 gaminamas naudojimas kaip kuras ar kitos energijos gamybos priemonės, išskyrus atliekas, kuriose yra polichlorinujamo bifenilo ⁽¹⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006. ⁽²⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB. ⁽³⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų.

Elektroninio
tikrinimo
kodas:
BOE-A-
2023-
14735
Galima
patikrinti
<https://www.boe.es>

Elektroninio
tikrinimo
kodas:
BOE-A-
2023-14735
Galima
patikrinti
<https://www.boe.es>